

w sprawie oceny programowej kierunku filologia prowadzonego w Collegium Witelona Uczelni Państwowej w Legnicy na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią zespołu nauk humanistycznych oraz nauk teologicznych, raportem zespołu oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni w sprawie oceny programowej kierunku filologia prowadzonego w Collegium Witelona Uczelni Państwowej w Legnicy na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, wydaje ocenę:

pozytywną z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany w Collegium Witelona Uczelni Państwowej w Legnicy nie w pełni umożliwia studentom kierunku filologia osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryteria:

1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się;
 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się;
 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie,
 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów
- zostały spełnione częściowo.

Wydanie oceny pozytywnej na okres dwóch lat uzasadniają błędy i niezgodności w zakresie wymienionych wyżej kryteriów, które zostały spełnione częściowo:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Przyporządkowanie kierunku studiów do dyscyplin naukowych nie jest w pełni zgodne z przyjętą koncepcją kształcenia.

Kierunek został przyporządkowany do trzech dyscyplin, w tym do 85% liczby punktów ECTS do językoznawstwa i 12% do literaturoznawstwa. Sam wybór dyscyplin nie budzi zastrzeżeń, ponieważ tworzą one teoretyczne podstawy filologii, jednak przyporządkowanie kierunku w 85% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów do dyscypliny naukowej językoznawstwo jest niewłaściwe, ponieważ opiera się w znaczącym stopniu na błędnej

identyfikacji podbudowanej teoretycznie wiedzy w tej dyscyplinie z operacyjną wiedzą dotyczącą systemu języka i reguł poprawności posługiwania się nim. Także proporcje tego przyporządkowania nie są adekwatne do przyjętej koncepcji kształcenia, w której nie uwypuklono wiodącej roli językoznawstwa. Rozwój kompetencji językowych w równym stopniu wspomaga osiąganie przez studentów efektów uczenia się zarówno w dyscyplinie językoznawstwo, jak i literaturoznawstwo. Trzecią dyscypliną, do której został przyporządkowany kierunek w 3% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów są nauki o bezpieczeństwie. Nie stanowi ona podstaw teoretycznych dla kierunku, nie została uwzględniona w efektach uczenia się ani w treściach programowych określonych dla zajęć przewidzianych w programie studiów. W koncepcji kształcenia podkreśla się natomiast rolę innych dyscyplin naukowych, w tym przede wszystkim nauk o kulturze i religii. Dyscyplina ta obecna jest wyraźnie w efektach uczenia się i w treściach programowych poszczególnych zajęć. Nie znalazło to swojego odzwierciedlenia w przyporządkowaniu kierunku studiów do dyscyplin naukowych.

W odpowiedzi na raport powizytacyjny Uczelnia poinformowała o rozpoczętych działaniach naprawczych polegających na uwypukleniu wiodącej roli językoznawstwa w koncepcji kształcenia oraz na zmianach w przyporządkowaniu kierunku do dyscyplin naukowych. Skuteczność podjętych działań będzie można ocenić po upływie dwóch lat.

2. Efekty uczenia nie odzwierciedlają we właściwy sposób przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych.

Efekty uczenia się odnoszą się do dyscyplin językoznawstwo i literaturoznawstwo, jednak nie odzwierciedlają procentowego przyporządkowania kierunku do tych dyscyplin, tj. nie uwypuklają wiodącej roli językoznawstwa. Wiele z nich dotyczy jednocześnie wiedzy językoznawczej i literaturoznawczej, co świadczy o tym, że na kierunku kładzie się porównywalny nacisk na rozwijanie wiedzy z zakresu obu tych dyscyplin. O równorzędnej roli językoznawstwa i literaturoznawstwa w kształceniu na kierunku świadczy chociażby efekt K1F_W02: „zna i rozumie podstawową terminologię używaną w językoznawstwie i literaturoznawstwie”; dobitnie widać to również w efekcie K1F_U17, który osiągany jest przez uczestnictwo w *seminarium dyplomowym* i przygotowanie pracy dyplomowej: „w zakresie wybranych zagadnień z dziedziny językoznawstwa lub literaturoznawstwa realizuje przyjęte założenia: w języku obcym formułuje i rozwiązuje problem badawczy lub prezentuje zagadnienie, kończąc prezentację własnymi wnioskami”. Wśród ogólnych założonych dla kierunku efektów uczenia się brakuje jakichkolwiek odniesień do dyscypliny nauki o bezpieczeństwie, do której kierunek również został przyporządkowany. Jednocześnie, wiele efektów odnosi się do dyscypliny nauki o kulturze i religii, która nie została uwzględniona w przyporządkowaniu kierunku do dyscyplin naukowych.

W odpowiedzi na raport powizytacyjny Uczelnia poinformowała o rozpoczęciu przez Komisję programową kierunku filologia prac nad korektą efektów uczenia się. Zgodnie z przyjętym harmonogramem działań naprawczych poprawiony program studiów wraz z efektami uczenia się wejdzie w życie w nowym roku akademickim 2022/2023. Skuteczność podjętych działań będzie więc można ocenić po upływie dwóch lat.

3. Efekty uczenia się w niewłaściwy sposób zostały powiązane z charakterystykami 6 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Żaden z efektów uczenia się w zakresie wiedzy, odnoszący się do charakterystyki o kodzie P6S_WG, a więc oznaczającej głębię wiedzy, nie określa zaawansowanego stopnia

znajomości faktów, obiektów i zjawisk oraz dotyczących ich metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi. Przykładowe efekty, które w niewłaściwy sposób odnoszą się do charakterystyk drugiego stopnia PRK to: K1F_W01 „zna i rozumie specyfikę przedmiotową i metodologiczną językoznawstwa, jego miejsce i znaczenie pośród innych dyscyplin” czy K1F_W03 „ma uporządkowaną wiedzę ogólną o języku i komunikacji”. Przy czym ten ostatni efekt niewłaściwie identyfikuje wiedzę w dyscyplinie językoznawstwa z operacyjną wiedzą dotyczącą systemu języka i reguł poprawności posługiwania się nim. Ponadto, w efektach uczenia się dotyczących umiejętności, powiązanych z charakterystyką o kodzie P6S_UW (np. K1F_U01: „wyszukuje, gromadzi, przetwarza i przekazuje informacje z wykorzystaniem różnych źródeł informacji, różnych technik i technologii”, K1F_U03: „rozpoznaje charakterystyczne dla wybranego obszaru językowego wytwory kultury i określa ich znaczenie K1F_U04: „wykorzystuje pojęcia i metody współczesnego językoznawstwa do opisu zjawisk językowych”) brakuje prawidłowego odniesienia do stopnia złożoności wykonywanych zadań, podczas gdy charakterystyka ta wyraźnie mówi o wykorzystaniu posiadanej wiedzy poprzez formułowanie i rozwiązywanie złożonych i nietypowych problemów oraz wykonywanie zadań w warunkach nie w pełni przewidywalnych. Niektóre efekty uczenia się z kategorii umiejętności powiązane są jednocześnie z dwoma charakterystykami PRK. Zakresy charakterystyk PRK są rozdzielne, więc nie jest możliwe, by pojedynczy specyficzny dla kierunku efekt uczenia się stanowił uszczegółowienie jednocześnie dwóch ogólnych opisów z PRK.

Także katalog efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych nie jest w pełni zgodny z charakterystykami drugiego stopnia dla kwalifikacji na poziomie 6. PRK. Przykładowo, efekty: K1F_K01 „zna własne ograniczenia (możliwości) i rozumie potrzebę ciągłej pracy nad sobą” oraz K1F_K04 „ma świadomość znaczenia europejskiego dziedzictwa kulturowego dla rozumienia pojęć i zjawisk językowych” zostały nieprawidłowo powiązane z charakterystyką o kodzie P6S_KK „Oceny – krytyczne podejście”, ponieważ nie odwołują się do wiedzy i nie sygnalizują gotowości do jej użycia w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych.

W odpowiedzi na raport powizytacyjny Uczelnia poinformowała o rozpoczęciu przez Komisję programową kierunku filologia prac nad korektą efektów uczenia się. Zgodnie z przyjętym harmonogramem działań naprawczych poprawiony program studiów wraz z efektami uczenia się wejdzie w życie w nowym roku akademickim 2022/2023. Skuteczność podjętych działań będzie więc można ocenić po upływie dwóch lat.

4. Efekty uczenia się w niewłaściwy sposób odnoszą się do działalności zawodowej i zawodowego rynku pracy.

Efekty uczenia się akcentują praktyczne zastosowanie wiedzy w sferze działalności zawodowej, w większości jednak odniesienia do tej działalności sformułowane są w sposób nieprecyzyjny i niejasny, tzn. efekty nie określają, o jaką sferę działalności chodzi. W przypadku wielu efektów posłużono się sformułowaniem „wybrana sfera działalności zawodowej” i nie odniesiono się do wykonywania zadań związanych z zawodami wymienionymi wprost w sylwetce absolwenta. W konsekwencji efekty uczenia się nie są też w pełni zgodne ze stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Uczelnia odpowiadając na raport powizytacyjny zadeklarowała uwzględnienie tych kwestii w korekcie efektów uczenia się, które w nowym brzmieniu wejdą w życie w roku

akademickim 2022/2023. Skuteczność podjętych działań będzie więc można ocenić po upływie dwóch lat.

5. Efekty uczenia się zdefiniowane dla kierunku oraz dla zajęć i grup zajęć nie są w pełni jasne i specyficzne, w efekcie czego są niemożliwe do osiągnięcia i do zweryfikowania.

Wiele efektów uczenia się zostało określonych w sposób nieprecyzyjny, brak w nich jasnego odniesienia do konkretnych zakresów wiedzy czy umiejętności. Przykładowo: w efekcie K1F_W03 „ma uporządkowaną wiedzę ogólną o języku i komunikacji” nie wiadomo jak zdefiniowana została na potrzeby kształcenia na kierunku ogólna wiedza o języku, a w efekcie K1F_W8 „w wybranym obszarze językowym zna i rozumie zasady użycia współczesnego języka” nie jest jasne o jakie zasady chodzi. Kolejną nieprawidłowością dotyczącą ogólnych założonych dla kierunku efektów uczenia się jest formułowanie ich w taki sposób, że kilka efektów odnosi się do tego samego lub bardzo zbliżonego zakresu wiedzy lub umiejętności. Np. efekty: K1F_W01 „zna i rozumie specyfikę przedmiotową i metodologiczną językoznawstwa, jego miejsce i znaczenie pośród innych dyscyplin”, oraz K1F_W04 „zna i rozumie podstawowe zagadnienia teoretyczne i metodologiczne w zakresie językoznawstwa ogólnego” odnoszą się do tych samych lub przynajmniej zachodzących na siebie zakresów wiedzy. Podobnie w przypadku efektów z zakresu umiejętności: efekty K1F_U05 „rozumie i tworzy wypowiedzi, ustne i pisemne, zróżnicowane funkcjonalnie i stylistycznie” oraz K1F_U06 „w wybranym obszarze językowym poprawnie wykorzystuje język do komunikowania się w różnych sytuacjach” w dużym stopniu odnoszą się do tych samych umiejętności.

Efekty uczenia się określone dla zajęć i grup zajęć w przeważającej większości są tożsame z efektami zdefiniowanymi dla kierunku studiów, powielają więc w/w stwierdzone nieprawidłowości. Nie uszczegóławiają one efektów określonych dla kierunku studiów i nie są specyficzne. Nie są możliwe do osiągnięcia przez studentów w toku realizacji jednych zajęć, ponieważ co do zasady efekty zdefiniowane dla kierunku osiąmane są w toku studiów poprzez udział w różnych zajęciach realizujących dany efekt w zakresie wynikającym z ich specyfiki. Dopiero zaliczenie zespołu zajęć i zrealizowanie przypisanych do nich efektów szczegółowych pozwala na kompletne osiągnięcie danego efektu kierunkowego.

Uczelnia odpowiadając na raport powizytacyjny zadeklarowała uwzględnienie tych kwestii w korekcie efektów uczenia się, które w nowym brzmieniu wejdą w życie w roku akademickim 2022/2023. Skuteczność podjętych działań będzie więc można ocenić po upływie dwóch lat.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Treści programowe nie w pełni odpowiadają przyjętej koncepcji kształcenia i nie umożliwiają osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się sformułowanych dla kierunku studiów, zajęć lub grup zajęć, w szczególności dotyczących zastosowania wiedzy w dyscyplinach naukowych, do których został przyporządkowany kierunek w działalności zawodowej typowej dla tego kierunku.

Treści programowe nie w pełni odpowiadają założonej dla kierunku koncepcji kształcenia, ponieważ nie odwołują się prawidłowo do dyscyplin naukowych, do których przyporządkowano kierunek, tj. nie odzwierciedlają wiodącej roli językoznawstwa. Do zajęć o ewidentnym charakterze językoznawczym realizowanych jako zajęcia obowiązkowe

zaliczyć można *wstęp do językoznawstwa, gramatykę opisową języka angielskiego i teorie uczenia się i nauczania języków obcych*. Dla porównania, w programie studiów przewidziano dwa zajęcia zawierające treści literaturoznawcze i są to *literatura brytyjska i literatura amerykańska*. Oznacza to, że w zakresie treści programowych, w programie studiów dyscypliny językoznawstwo i literaturoznawstwo odgrywają porównywalną rolę. Ponadto, wśród treści programowych brakuje jakichkolwiek odniesień do trzeciej dyscypliny – nauki o bezpieczeństwie. Do tej dyscypliny nie nawiązują żadne zajęcia ujęte w programie studiów.

W przypadku wielu zajęć treści programowe ograniczają się do obszaru wiedzy, pominięte natomiast zostały treści związane z kategorią umiejętności oraz kompetencji społecznych. W konsekwencji treści te nie pozwalają na osiągnięcie zdefiniowanych dla zajęć efektów uczenia się z kategorii umiejętności i kompetencji społecznych. Tak sformułowane treści programowe nie uwzględniają zastosowań wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych w zakresie dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek, jak również praktycznej, zawodowej implementacji. Problem ten dotyczy m.in. zajęć w grupach specjalizacyjnych, którym w koncepcji kształcenia przypisano wiodącą rolę w rozwijaniu umiejętności praktycznych przydatnych w kontekstach zawodowych (np. *kultura krajów niemieckojęzycznych czy język angielski w sferze gospodarczej*).

W odpowiedzi na raport powizytacyjny Uczelnia zadeklarowała podjęcie prac doskonalących w odniesieniu do treści programowych, tak by pozwalały one osiągnąć wszystkie przypisane do zajęć efekty uczenia się z kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Skuteczność tych działań będzie można ocenić dopiero po ich wdrożeniu, a więc po upływie dwóch lat.

2. Sposób prowadzenia i wymiar zajęć kształtujących umiejętności praktyczne nie spełniają wymagań określonych w rozporządzeniu MNiSW z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 661).

Formalnie program studiów obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymiarze nie mniejszym niż 113 pkt ECTS. Nie są one jednak prowadzone w warunkach właściwych dla podanego dla kierunku zakresu działalności zawodowej i przede wszystkim w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne nie można zaliczyć następujących zajęć i grup zajęć: *praktyczna nauka języka angielskiego* (41 pkt ECTS), *lektorat języka obcego* (9 pkt ECTS), *gramatyka opisowa języka angielskiego* (3 pkt ECTS) oraz zajęcia z grupy specjalizacyjnej język angielski z językiem niemieckim: *PNJN – gramatyka praktyczna* (4 pkt ECTS), *PNJN – ćwiczenia redakcyjne* (4 pkt ECTS) oraz *PNJN – komunikacja ustna* (6 pkt ECTS).

Podczas takich zajęć kształtowane są bowiem przede wszystkim ogólne umiejętności językowe, np.: pisanie, czytanie, interakcja czy mediacja i powiązane z nimi kompetencje, np. zdolność do dokonywania samooceny, wykorzystania technik samodzielnej pracy nad językiem, korzystania ze źródeł informacji, w tym również przy pomocy technologii informacyjno-komunikacyjnych. Kompetencje te wynikają wprost z Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego, który stanowi ogólną ramę dla kształcenia językowego, która nie jest powiązana z praktycznym profilem studiów i konkretnym kierunkiem studiów. Analiza tekstu czy też poprawne posługiwanie się strukturami języka obcego nie są praktycznymi umiejętnościami zawodowymi, lecz kompetencjami ogólnymi, na których dopiero mogą być budowane umiejętności specjalistyczne, w tym powiązane z danym zawodem. Do zajęć

kształtujących umiejętności praktyczne nie można też zaliczyć zajęć: *literatura brytyjska* (2 pkt ECTS), *literatura amerykańska* (1 pkt ECTS), *stylistyka i gramatyka w tłumaczeniu* (2 pkt ECTS), *emisja głosu* (1 pkt ECTS), *seminarium dyplomowe* (5 pkt ECTS).

Wyłączenie z grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne wyżej wymienionych zajęć skutkuje niespełnieniem wymagań formalnych określonych stosownymi przepisami.

W odpowiedzi na raport powizytacyjny Uczelnia zadeklarowała wprowadzenie zmian w programie studiów umożliwiających spełnienie wymagań określonych w rozporządzeniu MNiSW z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów. Skuteczność tych działań będzie można ocenić dopiero po wdrożeniu nowego programu studiów czyli po upływie dwóch lat.

3. Program studiów nie zapewnia wszystkim studentom możliwości wyboru zajęć w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów.

Program studiów formalnie umożliwia wszystkim wybór zajęć, którym przypisano 64 punkty ECTS, a więc o łącznym wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów. Do grupy zajęć wybieralnych zaliczono: *lektorat, język obcy specjalistyczny, podstawy psychologii/podstawy socjologii, wykład specjalistyczny, seminarium dyplomowe* oraz zajęcia specjalizacyjne. Jednakże, w przypadku specjalizacji *język angielski z językiem niemieckim* jest to wybór pozorny. Specjalizacja ta adresowana jest tylko do tych studentów, którzy realizują lektorat z języka niemieckiego, doprowadzający do poziomu B1. Studenci, którzy nie spełniają tego wymogu (wybrali inny lektorat i nie posiadają odpowiedniego przygotowania językowego w zakresie języka niemieckiego) mogą *de facto* realizować tylko jedną specjalizację - *język angielski w biznesie*. Nie mają tym samym zapewnionej możliwości elastycznego kształtowania ścieżki programowej. Wyłączenie całej grupy specjalizacyjnej z puli zajęć wybieralnych skutkuje niespełnieniem warunku formalnego dotyczącego wyboru zajęć przez studenta, określonego w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów. W odpowiedzi na raport powizytacyjny Uczelnia nie odniosła się do tej nieprawidłowości.

4. Niewłaściwa jest kolejność niektórych zajęć w planie studiów.

Sekwencja zajęć podana w planie studiów nie jest w pełni prawidłowa, gdyż kompetencje w zakresie języka angielskiego na początku studiów są zbyt niskie, by zapewnić osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się powiązanych z zajęciami kształcenia kierunkowego (z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa) umieszczonych w pierwszych semestrach studiów. Dla zajęć rozpoczynających się w 1 semestrze (np. *wstęp do językoznawstwa, literatura brytyjska*) wstępne wymagania językowe ustalono na poziomie A2 w skali ESOKJ, co nie jest poziomem wystarczającym, aby przyswoić zakładane treści. Zastrzeżenia budzi również umiejscowienie w planie studiów relatywnie wcześnie zajęć z zakresu tłumaczeń, wymagających bardzo dobrej znajomości języka obcego, obejmującej znajomość związków frazeologicznych i synonimów, a także zaawansowanych konstrukcji gramatycznych. Przykładowo, *tłumaczenia ustne* (będące co do zasady trudniejszym typem tłumaczenia niż pisemne) realizowane są w semestrze 3, kiedy umiejętności językowe studentów nie są wystarczające (oscylują między poziomem B1 a B2), by osiągnąć efekty uczenia się dla tych zajęć i przyswoić zaplanowane treści programowe (obejmujące tłumaczenia konsekwentne, symultaniczne i a vista). W odpowiedzi na raport powizytacyjny Uczelnia nie odniosła się do tych nieprawidłowości.

5. Brak w programie studiów zajęć z dziedziny nauk społecznych w wymiarze punktów ECTS wymaganych rozporządzeniem MNiSW z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów.

Plan studiów obejmuje tylko jeden kurs do wyboru z zakresu nauk społecznych, obowiązkowy dla wszystkich studentów: *podstawy psychologii* lub *podstawy socjologii*, któremu przypisano 2 punkty ECTS. Dodatkowe 2 pkt ECTS z nauk społecznych mogą zdobyć tylko te osoby, które wybierają specjalizację język angielski w biznesie. Tym samym, wymóg zapewnienia wszystkim studentom kierunku możliwości uzyskania co najmniej 5 ECTS w ramach zajęć z dziedziny nauk społecznych nie został spełniony.

W odpowiedzi na raport powizytacyjny Uczelnia zadeklarowała wprowadzenie dodatkowych obowiązkowych dla wszystkich studentów zajęć z nauk społecznych. Skuteczność tych działań będzie można ocenić dopiero po ich wdrożeniu, a więc po upływie dwóch lat.

6. W zakresie kształcenia drugiego języka obcego nie są weryfikowane kompetencje wstępne studentów.

Przed zajęciami z zakresu drugiego języka obcego prowadzonych w formie lektoratów, który w przypadku jednej specjalizacji stanowi jednocześnie jej drugi język, ani na etapie zapisów na lektorat lub specjalizację, ani na etapie rekrutacji nie są sprawdzane wstępne kompetencje studentów umożliwiające osiągnięcie zakładanego dla tego języka poziomu ESOKJ, choć jednocześnie te wymagania wstępne określone są jako A1.

7. Efekty uczenia się i treści programowe określone dla praktyk zawodowych nie są specyficzne, nie uwzględniają progresu osiągnięć studenta po każdym etapie praktyk i nie są powiązane z rozwojem kompetencji językowych i zawodowych studentów.

Praktyki zawodowe podzielone zostały na trzy etapy, ale dla każdego etapu określono niemal identyczny, generyczny zestaw efektów uczenia się, zaczerpniętych z katalogu ogólnych efektów uczenia się zdefiniowanych dla kierunku i zbliżony zakres treści programowych. Studenci trzykrotnie więc realizują te same zadania, osiągają te same efekty uczenia się, za co są trzykrotnie oceniani. Pierwszy etap praktyk rozpoczyna się w semestrze 2, kiedy studenci nie posiadają jeszcze wystarczającej kompetencji językowej do wykonywania zadań związanych z tłumaczeniem pisemnym, a przede wszystkim ustnym. Nie są też jeszcze odpowiednio przygotowani do podjęcia praktyki zawodowej, ponieważ *wprowadzenie do praktyki zawodowej*, którego celem jest przygotowywanie studentów do wykonywania zadań przewidzianych programem praktyki rozpoczyna się też w semestrze 2, a więc równoległe z praktykami. Z kolei zajęcia powiązane z kształtowaniem kompetencji tłumaczeniowej (*teoria przekładu, stylistyka i gramatyka w tłumaczeniu, tłumaczenia ustne*) rozpoczynają się w semestrze 3, a więc w momencie rozpoczęcia drugiego etapu praktyki, podczas gdy już w pierwszym etapie praktyk czyli po semestrze 2 student powinien tłumaczyć „teksty napisane i wygłoszone w języku ogólnym”.

W odpowiedzi na raport powizytacyjny Uczelnia wskazała nowy zestaw efektów uczenia się określony dla każdego etapu osobno. W dalszym ciągu część efektów uczenia się nie uwzględnia progresu wiedzy, umiejętności czy kompetencji społecznych pomiędzy poszczególnymi etapami praktyk. Uczelnia tłumaczy to faktem, iż „z założenia studenci odbywają każdorazowo praktykę zawodową w innej firmie lub instytucji, co wiąże się z koniecznością realizacji na każdym etapie praktyki pewnej puli zbieżnych efektów uczenia się i wprowadzenia określonych treści o charakterze uniwersalnym, których znajomość jest

niezbędna do prawidłowego funkcjonowania studenta w miejscu odbywania przez niego praktyki zawodowej.” O ile argument ten jest zasadny w odniesieniu do znajomości obszaru i sposobu działania danego podmiotu, w którym praktyka się odbywa (efekty z kategorii wiedzy), o tyle nie stanowi przekonywującego wyjaśnienia braku progresu pomiędzy kolejnymi etapami praktyk zawodowych w obszarze umiejętności czy kompetencji społecznych. Zmiana miejsca praktyki nie ogranicza np. możliwości pogłębienia umiejętności wyszukiwania, gromadzenia, przetwarzania i przekazywania informacji z wykorzystaniem różnych źródeł informacji, różnych technik i technologii (efekt uczenia się z kategorii umiejętności, wskazany dla I i II etapu praktyk zawodowych) czy efektywnego organizowania własnej pracy, współdziałania w grupie w różnych rolach (efekt uczenia się z kategorii kompetencje społeczne, wskazane dla wszystkich trzech etapów praktyk zawodowych). W dalszym ciągu także już po 2 semestrze studiów student ma podczas praktyk tłumaczyć „teksty napisane i wygłoszone w języku ogólnym”, choć nie miał jeszcze żadnych zajęć poświęconych tłumaczeniom.

Prace nad zdefiniowaniem specyficznych dla każdego etapu praktyk zawodowych efektów uczenia się oraz ich skorelowania z postępem umiejętności językowych i zawodowych studentów wymagają zatem dalszego kontynuowania. Skuteczność tych działań będzie można ocenić po ich zakończeniu i wdrożeniu czyli po upływie dwóch lat.

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Nie wszystkie prace dyplomowe mają charakter aplikacyjny w zakresie dyscyplin naukowych, do których przyporządkowano kierunek studiów.

Prace dyplomowe nie odpowiadają wymogom kształcenia o profilu praktycznym, gdyż nie wykazują charakteru aplikacyjnego. Nie odnoszą się one do zastosowania wiedzy w dyscyplinach językoznawstwo lub literaturoznawstwo w działalności zawodowej właściwej dla kierunku studiów, a oceny prac dyplomowych nie uwzględniają tego aspektu - żadna z recenzji losowo wybranych prac dyplomowych nie omawiała możliwości praktycznego zastosowania wyników pracy dyplomowej. Część prac dyplomowych na kierunku filologia powstała w dyscyplinie nauki o kulturze i religii, do której kierunek studiów nie został przyporządkowany. Część z kolei nie została osadzona w żadnej konkretnej dyscyplinie naukowej. W kilku przypadkach brak było bazy teoretyczno-pojęciowej, sformułowania celów i metodologii.

W odpowiedzi na raport powizytacyjny Uczelnia przedstawiła opracowane na nowo „Standardy dyplomowania na Wydziale Nauk Społecznych i Humanistycznych na kierunku Filologia”, w których wyraźnie sformułowano wymóg powiązania pracy dyplomowej z praktycznym profilem studiów. Zasady te wymagają dalszego doskonalenia, pomijają bowiem kwestię znaczenia dyscypliny wiodącej i innych dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek studiów w formułowaniu tematyki pracy dyplomowej i zastosowanych metod badawczych. Skuteczność podjętych działań naprawczych będzie można ocenić dopiero po upływie dwóch lat, gdy pojawią się prace dyplomowe przygotowane według określonych właśnie kryteriów.

2. Metody weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów uczenia się i postępów w nauce nie zapewniają właściwej weryfikacji wszystkich efektów uczenia się.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się nie są specyficzne dla kształcenia filologicznego o profilu

praktycznym. Nie pozwalają na sprawdzenie osiągnięcia efektów uczenia się i opanowania treści programowych dotyczących zastosowania wiedzy w kontekstach typowych dla działalności zawodowej, umiejętności o charakterze praktycznym i kompetencji społecznych, konstytutywnych dla kształcenia o profilu praktycznym. Wśród metod weryfikacji i oceny zdecydowanie dominują dwie: pisemny i ustny test wiedzy, które są stosowane bez względu na specyfikę zajęć i powiązane z nimi efekty uczenia się. Nie umożliwiają one weryfikacji efektów uczenia się z kategorii umiejętności i kompetencji społecznych, czego przykładem są zajęcia z zakresu kształcenia językowego, np. *PNJA – fonetyka*, w których pisemny test wiedzy nie pozwala zweryfikować efektu U01: „poprawnie wykorzystuje język do komunikowania się w różnych sytuacjach z uwzględnieniem poprawnej wymowy”; *PNJA – gramatyka praktyczna I* - nie pozwala zweryfikować efektu U02: „poprawnie wykorzystuje język angielski do komunikowania się w różnych sytuacjach” *PNJN – gramatyka praktyczna* - efektu U01: „w wybranym obszarze językowym poprawnie wykorzystuje język do komunikowania się w różnych sytuacjach” czy *PNJA – mówienie* - efektu U01: „rozumie wypowiedzi natywnych użytkowników języka angielskiego i tworzy wypowiedzi ustne zróżnicowane funkcjonalnie i stylistycznie”). Podobnie jest w przypadku wielu innych zajęć, także o charakterze warsztatowym, np. *stylistyka i gramatyka w tłumaczeniu, język angielski w marketingu, język angielski w public relations, korespondencja handlowa, umiejętności biznesowe I i II*. Także problematyka prac etapowych nie umożliwia weryfikacji kompetencji w zakresie zastosowań wiedzy w praktyce w obszarach działalności zawodowej, do których zgodnie z koncepcją kształcenia przygotowuje kierunek studiów. Problem ten występuje także w przypadku zajęć, dla których założono efekty uczenia się wynikające z praktycznego profilu studiów. W odpowiedzi na raport powizytacyjny Uczelnia nie ustosunkowała się do zdiagnozowanych nieprawidłowości dotyczących metod weryfikowania założonych efektów uczelnia się.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Prowadzone przez Uczelnię przeglądy programu studiów nie są kompleksowe i nie prowadzą do skutecznych działań doskonalących proces kształcenia.

Zmiany w programie studiów przygotowywane przez Komisję Programową, a potem akceptowane przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia i Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia są odpowiedzią na oczekiwania zgłaszane przez studentów i interesariuszy zewnętrznych oraz dostosowaniem do zmieniających się uwarunkowań prawnych. Nie wynikają natomiast z systematycznie prowadzonych przeglądów koncepcji kształcenia i programu studiów. Analiza stanu faktycznego w poszczególnych kryteriach wykazała, że prowadzone na kierunku filologia przeglądy programu studiów nie obejmują wszystkich jego elementów m.in. efektów uczenia się, metod ich weryfikacji, treści programowych i sekwencji zajęć, a podejmowane działania doskonalące nie są w pełni skuteczne. W odpowiedzi na raport powizytacyjny Uczelnia zadeklarowała podjęcie działań naprawczych, których skuteczność będzie można ocenić po ich wdrożeniu czyli po upływie dwóch lat.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Przyporządkować kierunek do dyscyplin naukowych, które stanowią jego teoretyczne podstawy z uwzględnieniem właściwego zakresu znaczeniowego dyscypliny językoznawstwo.
2. Sformułować ogólne założone dla kierunku efekty uczenia się w sposób uwzględniający przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych.
3. Sformułować ogólne założone dla kierunku efekty uczenia zgodnie z zakresem charakterystyk Polskiej Ramy Kwalifikacji na 6. poziomie PRK.
4. Sformułować ogólne założone dla kierunku efekty uczenia się w sposób uwzględniający wskazany w koncepcji kształcenia zakres przygotowania zawodowego.
5. Sformułować szczegółowe efekty uczenia się w sposób specyficzny dla zajęć, na których są one osiągnąć.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Zapewnić zgodne z koncepcją kształcenia treści programowe, które umożliwiają osiągnięcie założonych dla kierunku efektów uczenia się.
2. Zapewnić w wymaganym wymiarze zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne.
3. Zapewnić wszystkim studentom kierunku możliwość indywidualizacji ścieżki programowej w wymiarze 30% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów.
4. Zapewnić prawidłową sekwencję zajęć.
5. Zapewnić w programie studiów zajęcia w dziedzinie nauk społecznych w wymiarze minimum 5 ECTS.
6. Zwiększyć liczbę godzin zajęć z udziałem nauczyciela akademickiego i liczbę punktów ECTS przypisanych zajęciom z drugiego języka obcego.
7. Zróżnicować z uwzględnieniem progresu kompetencji w toku studiów dla każdego etapu praktyk zawodowych efekty uczenia się i prowadzące do ich osiągnięcia treści programowe.

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Zapewnić aplikacyjność prac dyplomowych w dyscyplinach naukowych, do których został przyporządkowany kierunek.
2. Zapewnić metody weryfikacji umożliwiające ocenę osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Objąć kompleksową i systematyczną oceną program studiów i sposób jego realizacji.

Pozostałe kryteria zostały spełnione.

§ 3

Zalecenia powinny być zrealizowane w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie kolejne postępowanie oceniające, wskazany w § 4.

§ 4

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w ust. 3 pkt 2 załącznika nr 3 do Statutu kolejne postępowanie oceniające kierunek filologia na uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2023/2024.

§ 5

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy ciąży, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 6

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Collegium Witelona Uczelni Państwowej w Legnicy.

§ 7

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Stanisław Wrzosek

